

RETRO

Návraty starých trendů a jak se tehdy žilo

Čeští vědci cílí na vzácné choroby

Přichází nová éra kvantových počítačů

Fakta a mýty ze světa parazitů

Julius Lukeš

HECÍŘ V TRIKU SE ZVÍŘÁTKEM

Před lety se nechtěně proslavil tím, že spolknul vajíčka tasemnice a roky si ji v sobě hýčkal. Ve jménu vědy už si ostatně do těla nastěhoval kde co. Parazitologií doslova žije a v oboru patří ke světové špičce. Na konvence si však nepotrpí a svými názory umí zčeřit vody.

Většinu lidí se při představě tasemnic, škrkavek či roupů tak trochu obrací žaludek. Čeho se štítíte vy?

Hlupáků, komunistů a jiných demagogů. V přírodě jsem ale zatím nenarazil na nic, nad čím bych se oklepal hnusem. Paraziti jsou podle mě nádherné organismy. V lidech přitom vzbuzují až překvapivě velký odpor, a hlavně strach. A to přesto, že naprostá většina populace s nimi nemá žádnou osobní zkušenost. Minimálně jednou týdně mi někdo vyděšeně napíše, že v něm určité přebývá cizopasník a k mailu přiloží fotku stolice, abych nálezný prověřil.

Máte celkem barvitou poštu...

Pro mě je to stejné, jako kdyby v ní byli smajlíci. (úsměv) Snímek si nazvčšťuju, prostuduju ho a zaujmu nčjaké stanovisko. Tčmčř nikdy se ale o parazita nejednč. Za posledních padesčt let jsme je totiž z našich střev prakticky vymčřtili. Čimž jsme si vřak prokčzali medvčdi sluřbu.

Jak to myslíte? S červy v břichu snad bylo lidem líp?

Pokud jich mčli plnč střeva, tak určite ne. Jeřtč před sto lety dčvali paraziti nčším předkům celkem zabrat. Trčpily je silnč infekce, do toho byli vyčerpáni tčřzkou prací na poli nebo v lese. Navic mčli v zimč nedostatek vitaminů, protože mnohdy jedli jen brambory, zelí a občas nčjaké jablko. Dneřní Evropanč ale žijí úplnč jinak. V chudých zemích Afriky umčjí střevní paraziti potrchpiti teč, nicmčnč u nčs mč včřřina lidí potravu nadbytek. Klidnč bychom se tedy o tu hojnost mohli s nčjakým červikem podčlit.

K čemu by nám ale takový nčjenník byl?

Včřte, že by nčm dčval mnohem víc, než by si bral. Různí střevní helminti a prvoci jsou totiž nčši dčvní přčtelé. Miliony let s nčmi žili a stimulovali nčš imunitnř systém. Nejde tak o skutečnč parazity, ale spic o takzvané komenzčly neboli soupeřnicky: nčco si od človčka berou, ale revanřují se mu za to. Jenže medicřna i na tyto organismy donedčvna nahlřžela jako na nčco, co do tčla nepatřř, a urputnč se snařila je eliminovat. To se taky slavnč podařilo, ale postupem let vychčzř najevo, že jejich vyhlazenř nejspic přineslo víc řkody než užitku.

Že by nám nakonec stařř kamarčdi chybčli?

V mnohčm. Současnč včda vymčření střevnřch parazitů spojuje s nčrřstem alergiř, autoimunitnřch chorob, a dokonce i určitych psychickřch poruch, jako je třeba autismus. Nčkterč dřive vzáčnč nemoci jsou teč bčřnč. Zatimco třeba před třiceti lety obvodnř lčkař diagnostikoval jeden přřpad Crohnovy choroby za rok, dnes tak činř stčle častčji. A podle vřeho stojř za tčmito zmčnami prčvč zjednoduřeni nčšeho mikrobiomu. Zoologickč zahrada v nčšich střevech totiž ovlivnuje mnohem víc včci, než jsme si dřive mysleli.

! Chápu správně, že by našim dětem prospělo, kdyby zase občas měly třeba roupy nejen v přeneseném slova smyslu?

Podle mě určitě. V žádném případě není důvod panikařit, když se tyto hlístice třeba ve školce objeví. Ba naopak. I roupy totiž mohou mít velmi pozitivní vliv na dětskou imunitu.

! A co například vši?

Vnější paraziti neboli ektoparazité nám nic dobrého nepřinášejí, takže je na místě se jich zbavit. Na rozdíl od zmiňovaných roupů. Ty bych rozhodně neléčil. Takové snahy jsou v dnešním kontextu zcela kontraproduktivní. Stejně jako každoroční pohoršené výlevy maminek ve zprávách o tom, že jejich potomci na letním táboře dostali průjem. Tyto dramatické reportáže mě vždycky pobaví.

! Oněm táborníkům ale evidentně moc do smíchu nebývá...

V danou chvíli možná ne, ale z dlouhodobého hlediska by za tuto zkušenost měly být děti i jejich matky spíš rády. Pro naši super obézní populaci je občasná běhavka jen ku prospěchu. Navíc v přírodě mají děti šanci si svou střevní zoo trochu rozšířit. Mikrobiom se totiž vytváří právě v dětském věku. Děti by proto měly trávit co nejvíc času venku, se zvířaty, matlat se v hlíně... Učit je, aby si před i po jídle myly ruce, je podle mě hloupost. V době pandemie to samozřejmě smysl mělo, ale jinak je přehnaná hygiena spíš na škodu.

! Můžou na vylepšení svého mikrobiomu nějak „zamakat“ i dospělí?

Jistě, třeba pestrou stravou. Lidi, kteří se živí konzervami nebo dennodenně jedí jen chleba s máslem, si mikroskopický svět ve svém těle zjednodušují. Naopak ti, kdo hodně cestují a ochutnávají místní jídla nebo často chodí do etnických restaurací, mají svou vnitřní „zoologickou“ bohatší, což pozitivně ovlivňuje jejich zdraví.

! Zdá se, že pestrost mikrobiomu se částečně odvíjí i od výše konta jeho majitele.

Máte pravdu. Tuto souvislost prokázala jedna dánská studie. Movitější lidi podle ní skutečně mají barvitější střevní zoo. I boháč ale samozřejmě může mít narušený mikrobiom. A „opravit“ ho nejde jen tak lusknutím prstu. Je to běh na dlouhou trať. Tedy pokud člověk zrovna nedostane možnost podstoupit fekální transplantaci.

„Chytrý cizopasník nezabíjí svého hostitele, protože s ním umírá. Vysává ho umírněně, aby se nepřipravil o živobytí.“

Julius Lukeš

„Mnoho organismů, které se dříve považovaly za parazity, jsou vlastně komenzálové neboli souputníci. Něco si od nás berou, ale něco jiného nám za to dávají.“

Julius Lukeš

! Co prosím?

Jde o zákrok, kdy se do pacienta klystýrem vpraví stolice se zdravým mikrobiomem. Přistupuje se k němu hlavně při léčbě střevní klostridiózy, ulcerózní kolitidy či Crohnovy choroby. Zatím se však provádí spíše ojediněle, zejména proto, že je logisticky dost náročný. Darovat stolici zkrátka není tak povznášející zážitek jako podělit se o svou krev. Fekální transplantace ale prokazatelně zachraňují životy, takže rozšiřování dárcovských databází stolic je určité na místě.

! Kromě krevních bank tedy existují i ty fekální?

Ano. U nás první taková vznikla loni v Thomayerově nemocnici v Praze. Skladují zde stovky stolic, které je v případě potřeby možné aplikovat vhodným pacientům. Mimochodem, v USA už stolice dokonce získala status léku, který může podat pouze doktor. Fekální transplantace se tam totiž hojně dělaly na černém trhu.

! Prozradíte proč?

V USA se v posledních letech výrazně rozšířila bakterie *Clostridium difficile*, která způsobuje úporné průjemy, na něž tam umírají desetitisíce lidí ročně. Právě fekální transplantace jsou v tomto případě nejlepším způsobem léčby, jenže mezi lékaři byly dlouho tabu. Tak si holt lidi zkoušeli pomoci sami. Nebylo to moc bezpečné, a proto se ve snaze odradit je od podomácku dělaných zákroků změnila legislativa. Kdybyste teď v USA někomu jen tak darovala svoje lejno k transplantaci, dopouštíte se trestného činu.

! Vraťme se raději do tuzemska... Nedalo by se pacientům s poškozeným mikrobiomem pomoci nějak elegantněji? Bez nutnosti zapojení exkrementů?

Zatím moc nevíme jak, ale věřím, že v budoucnu bude stačit spolknout pilulku s vajíčky červů a ti už se ve střevech o vše postarají. Ve světě se již dělají tímto směrem klinické studie. Nejdůležitější bude zajistit, aby se paraziti v člověku nemohli rozmnožovat. Takové pilulky by pak lékaři mohli předepisovat jak na některá střevní onemocnění, tak na nejrůznější alergie.

! Ne všichni paraziti ale mají potenciál stát se kladnými hrdiny...

Samozřejmě. V jejich řadách je nespočet jasných záporňáků. Třeba prvoci z rodu *Plasmodium*, kteří způsobují malárii, mají na svědomí půl milionu až milion lidských životů ročně. Jde o vůbec největší parazitické zabijáky na světě. Archetypálním zloduchem je i trypanozoma. ▶

Když dostanete trypanozomu spavičnou nebo cruzi, buď zemřete, nebo budete mít těžké doživotní následky. Hledat benefit u těchto organismů by bylo svým způsobem úchylné. V jejich případě je cíl parazitologie naprosto jasný: zamezit tomu, aby lidem škodily.

! Daří se to?

Přijít s účinnou vakcínou proti malárii se vědci pokoušejí už padesát let. Ale až očkovací látky vyvinuté britskými vědci v současnosti přinášejí nadějně výsledky. Proti tomu třeba spavou nemoc se díky novému francouzsko-švýcarskému léku daří eliminovat velice úspěšně. Zatímco kdysi umíraly po kousnutí infikovanou mouchou tse-tse ročně i statisíce lidí, dnes následkům podlehe „jen“ kolem tisícovky nakažených. Což je obrovský úspěch.

! S touhle muškou prý máte osobní zkušenosti.

Ano. Kolega si ji kdysi potřeboval detailně nafotit, tak jsem ji na sobě nechal zapózovat. Kousla mě a já doufal, že nebyla infikovaná. Zpětně vzato to byl poměrně hloupý nápad, ale já občas takové věci dělám. Rád všechno zkouším na vlastní kůži, parazity nevyjímaje. A rozhodně nejsem jediný – v mém oboru to bývalo poměrně běžné. Čas od času se prostě něčím záměrně nakazíte, abyste mohla zkoumat působení daného organismu na ten váš.

! Co všechno už jste na sobě prubnul?

Celkem jsem si nasadil asi deset druhů parazitů. Hlavně různé prvoky, ale třeba i larvy ptačích motolic. Snědl jsem taky vajíčka tasemnice, z nichž postupně vyrostla tři několikametrová

„Lidi mají až překvapivě velký strach z parazitů. Vadí jim představa, že by v nich přebývalo něco cizího. V našem těle přitom máme zhruba třikrát více cizích buněk než těch našich.“

Julius Lukeš

háďátka. Bohužel jsem to ale na sebe před lety prásknul v pořadu Marka Ebena a od té doby se mě na to pořád někdo ptá.

! Není divu. „Chovat“ v sobě takovou zvířenu není zrovna obvyklé.

Ale mohlo by být. Tasemnice ve mně bydlely pěkných pár let a já o nich prakticky ani nevěděl. Neměl jsem žádné zdravotní obtíže. Naopak jsem přesvědčený, že to mému organismu jenom prospělo, stejně jako mé ostatní pokusy s parazity.

! Vaše tasemnice už tedy nežijí?

Bohužel ne. Před několika lety jsem totiž během kanadské expedice v Karibiku z hecu ochutnal plod mancinely, což je nejjedovatější ovoce na světě. To jsem ale v tu chvíli netušil. Až zpětně jsem se dozvěděl, že každý čtvrtý člověk po pozření tohoto jab-

líčka do čtyřiaadvaceti hodin zemře. Tasemnice to tehdy neustála, já naštěstí ano.

! Nic to s vámi neudělalo?

Bylo mi dost zle – zvracel jsem, měl jsem halucinace a v puse jsem cítil intenzivní pachutí železa. Večer už jsem se ale tomu zážitku s kolegym chechtal.

! Co na tyto experimenty říká vaše žena?

Ta by prohlásila jen: no comment! *(smích)* Moje nápady už mi raději ani nerozmlouvá. Naštěstí taky nemá přehnané obavy z toho, že by ode mě něco chytla. Jen se o mě asi občas trochu bojí...

! Vy o sebe někdy strach nemáte?

Při práci s parazity ne. Bojím se ale třeba, když někde v tropech cestuju s řidičem, který usíná za volantem nebo jede moc rychle. Lidi se sice instinktivně děsí parazitů, považují je za nebezpečné, ale pak skočí do auta, dělají myšky a předjíždějí do kopce, jako by se nechumelilo. Jen vteřiny rozhodují o tom, jestli je něco rozšmelcuje nebo ne, což berou jako akceptovatelné riziko. Moje pokusy jsou ve srovnání s chováním mnoha šoférů mnohem bezpečnější.

! Zjevně máte i docela tuhý kořínek.

Je pravda, že prakticky nestonám. I covid se mi přes četné expozice vyhnul. Fakt, že mám dobrou imunitu, určitě souvisí i s tím, že mám v těle díky častému cestování a mým experimentům celkem slušnou zoologickou. Taky denně po probuzení dělám sto jedenáct kliků a dost běhám, i když po šedesátce už to není žádný „vejvar“. *(smích)* A kromě toho se léta otužuju. Začal jsem s tím už v roce 2014, tedy před tím, než se to dostalo do módy. Připravoval jsem se tak na svou účast na známé expedici Tara Oceans na Arktidu, která mapovala mikroskopický život v oceánech. Od té doby si ráno cestou do práce téměř za každého počasí odskočím do řeky zaplavat si proti proudu.

! Prakticky celoročně taky chodíte jen v triku s krátkým rukávem a kratasech, ideálně bosý. To je vám pořád takové horko?

Příliš šatů mě vždycky obtěžovalo a takto je pro mě život jednodušší. Navíc, když mám na sobě kalhoty, tak se přehřívám. Uvědomuju si ale, že vše má svoje hranice, takže na koncert vážné hudby nebo do opery si dlouhé nohavice a boty беру. Nicméně do saka mě jen tak někdo nedostane a triček se zvířátky se taky nevzdávám.

! Prý si je vybíráte podle nálady.

Je to tak. Ráno kouknu do skříně a rozpoložení rozhodne. Mezi mými studenty se tradovalo, že když jsem měl v den zkoušek na prsou žraloka, byl jsem ostřejší. Pokud jsem však dorazil v tričku s delfínem, zkoušení prý bylo pohodovější. Nejsem si toho ale vědom.

prof. RNDr. JULIUS LUKEŠ, CSc. BIOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR

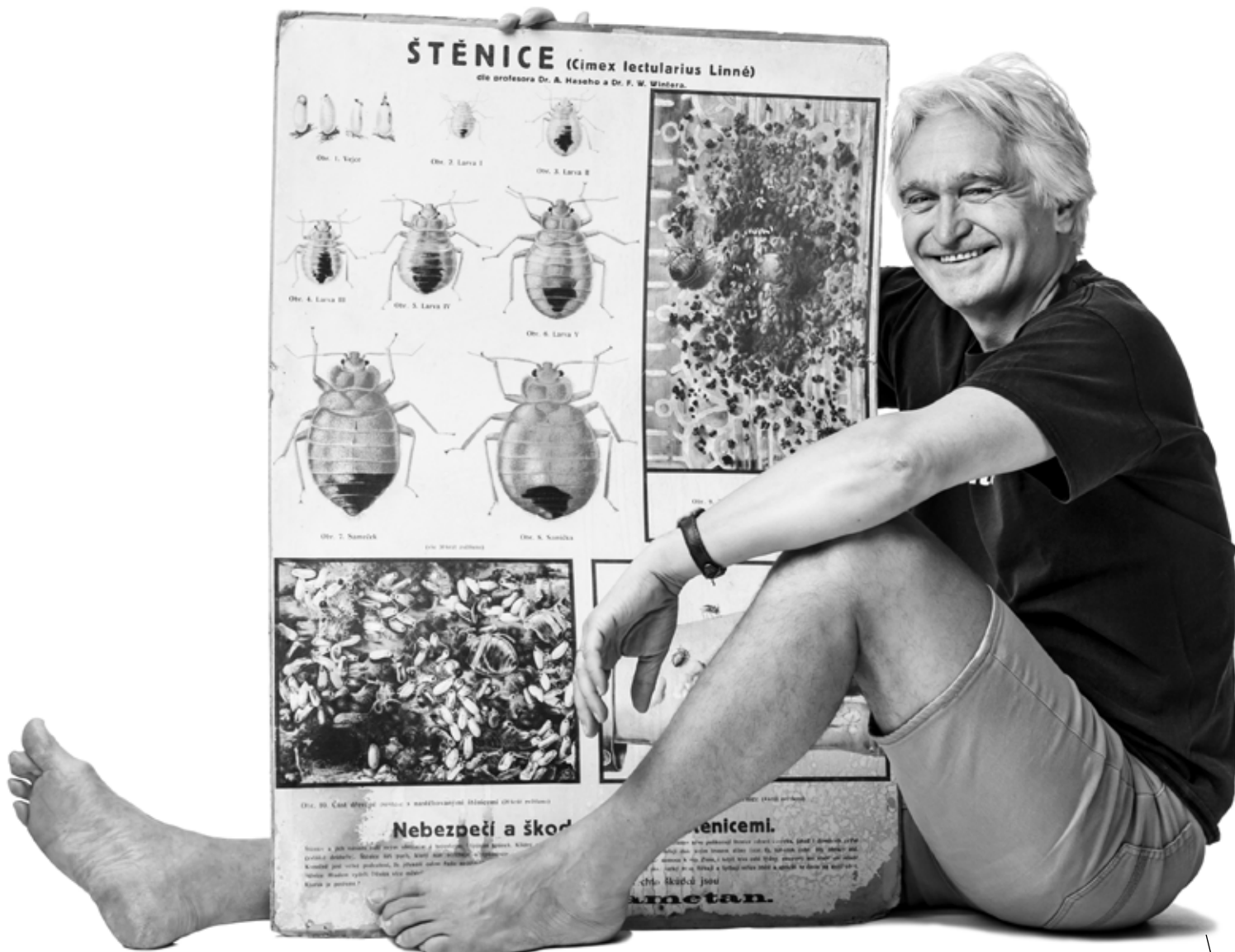
Absolvoval parazitologii na Přírodovědecké fakultě UK. Od roku 1987 pracuje v Parazitologickém ústavu Biologického centra AV ČR, který mezi lety 2012 a 2022 vedl. Působil na univerzitách v Amsterdamu či Los Angeles nebo v Canadian Institute for Advanced Research v Torontu. Zabývá se zejména molekulární biologii parazitických prvoků a studiemi mořských prvoků ze skupiny diplomem. Publikoval přes 400 vědeckých článků, přednáší na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. V posledních letech byl zvolen členem několika vědeckých organizací, např. Americké asociace pro rozvoj vědy (AAAS), EMBO a letos v květnu i elitní Národní akademie věd USA, kde nyní působí jako jediný zástupce české vědy.

▼ Dostalo vás někdy nekonvenční oblékání do problémů?

Párkrát ano. Kdysi mě třeba kvůli dress codu vyvedli z předávání čestného doktorátu na Jihočeské univerzitě, kam jsem byl pozvaný. Tehdejší rektor po mě pak chtěl, abych se omluvil, ale můj děkan mu řekl, že pravděpodobnost, že to udělám, je zhruba stejná, jako že ho zasáhne meteorit. (smích)

▼ Ani na vlastní svatbu jste se nehodil do gala?

Ale ano. Ženíl jsem se v roce 1989 a kraťasy konzistentně nosím až zhruba posledních dvacet let. Předtím jsem občas chodil i v prvorepublikovém saku Florida po bohatém strýčkovi. Naposledy jsem se ale do obleku nasoukal v roce 2016, když mě pozvali na předávání Českých lvů. Měl jsem v plánu odběhnout si těsně před svým nástupem na podium na záchod a rychle na sebe hodit kraťasy. Manželka mi to ale tehdy zadržela. Mohla to přitom být celkem sranda.

„Současná věda vymýcení střevních parazitů spojuje s nárůstem alergií, autoimunitních chorob, a dokonce i některých psychických poruch.“

Julius Lukeš

! Nejste tak trochu provokatér?

Asi ano, ale nedělám to s cílem zviditelnit se. Spíš za tím stojí jakýsi odpor k autoritám, ke kterému mě vedl tatínek. Vyrůstal jsem v dobách hlubokého socialismu a tehdejší autority byly tragicky směšné. Měl jsem potřebu se proti nim vymezovat, což mi asi zůstalo. Taťka mi taky radíval, ať jdu vždycky jinou cestou než většina, tak se toho držím.

! Proti proudu tedy neplavete jen po ránu ve Vltavě... Ne nadarmo vám někteří kolegové přezdívají enfant terrible české vědy. Cítíte se tak?

Dříve možná, ale v současnosti už jsem mnohem klidnější. Prostě jsem trochu „zglajchšaltovatěl“. (smích) Ani na expedicích už nedělám takové blbiny a neriskuju tolik jako dřív. Projel jsem už sto jedenáct zemí a cestovatelské zkušenosti mě naučily číst varovné signály a nechodit problémům naproti. Divokých zážitků z výprav mám ale spoustu.

! Povídejte...

V Gambii nás třeba chtěli podříznout, na Papui Nové Guineji jsme se jen díky instinktu vyhnuli přepadení... Nezapomenu taky, jak jsem měl v roce 2009 po měsíční expedici v Ekvádoru odletět do Kanady, jenže na letišti jsem zjistil, že jsem si omylem vzal druhý pas bez víza. Vypadalo to dost beznadějně, ale nakonec jsem se do letadla propašoval a do Kanady dorazil.

! Jak? Nepozorovaně jste podlezl turnikety jako ve filmech?

Přesně tak. Provalilo se to až po přistání v Atlantě a byl z toho docela povyk, ale Akademie věd mě tehdy elegantně podržela. Vlastně mi během mé kariéry pomohla z úzkých hned několikrát. Nejsem zrovna rozhazovač pochval, ale podle mě jde o šmrncovní organizaci. Je apolitická, seriózní, stabilní a má respekt ve světě. A neříkám to proto, abych si ohřál svou polívčičku v akademickém časopise. (smích) Jsem zkrátka rád, že pro Akademií pracuju, a rozhodně bych neměnil.

! Měl jste takhle jasno už odmala? Vždycky vás to táhlo k vědě?

Maminka tvrdí, že ano. V naší rodině se sice po dvě stě let dědilo řeznické řemeslo, ale já zvířata odjakživa miloval, takže bylo jasné, že krávy porážet nebudu. Příroda mě fascinovala už jako malého kluka, zkoumal jsem brouky, experimentoval... Když mi bylo asi sedm, šli jsme s mam-

kou v Olomouci kolem univerzity a já prý tehdy prohlásil, že tam chci studovat. Nakonec jsem ale skončil na druhé straně republiky, na přírodovědě v Praze.

! A proč zrovna na katedře parazitologie?

Protože jsem se ve studentské hospodě Uterus na rohu Viničné ulice krátce po svém nástupu na univerzitu do- slechl, že tam panuje liberální prostředí a že na ní učí dobří kan- toři, kteří nežvaní komunistické bláboly. Se studiem parazitů byla navíc spojena šance vycestovat do socialistických zemí v tropech, což mě lákalo. Když jsem na katedru dorazil, zjistil jsem, že v hospodě nelhali, a už jsem tam zůstal. Se spolužáky jsme studium neuvěřitelně prožívali a navzájem se hecovali. I díky tomu jsem zjistil, jak moc jsou paraziti zajímaví.

! Kolik druhů jich vlastně na světě existuje?

Miliony. Každý volně žijící mnoho- buněčný druh má více než jednoho svého cizopasníka. Parazitismus je tudíž tím nejčastějším způsobem života na této planetě. Čerpat z někoho energii a nechat ho, ať se o vše postará, je zkrátka výhodnější než muset si veškeré životní potřeby

zajišťovat sám. Tato strategie je natolik atraktivní, že se k ní uchýlilo i mnoho původně volně žijících organismů. Prostě postupem času sklouzly na parazitickou šikmou plochu.

! Jak je možné, že nějaký primitivní parazit dokáže přechytračit o dost složitější organismus a vesele se na něm přizpůsobit?

Na to neexistuje jednoduchá odpověď. Každý parazit si našel svoji vlastní cestičku. Žádnou jednotnou taktiku nemají. Jejich jediným společným jmenovatelem je, že žijí na úkor někoho jiného. K tomuto účelu si během milionů let vyvinuli nejrůznější přístupy, které jsou mnohdy natolik geniální, že se je od nich vědci léta snažili „obšlehnout“.

! Jaké například?

Třeba klíště, které se na nás přisaje, potřebuje, abychom si toho nevšimli. Proto do nás pumpuje látky snižující bolestivost a zánětlivost. Pijavka zase nechce, aby ji krev, kterou z hostitele vysává, ztuhla v puse. Umí si proto vyrobit látky protisrážlivé. A všechny tyto substance lze převzít a použít k lékařským účelům.

! Medicína se tedy od parazitů má co učit...

Nepochybně. Studium jejich biologie může být pro lékařství obrovsky přínosné. Nedávno jsme třeba objevili dosud neznámého cizopasnika příbuzného trypanozomám, který si zcela unikátním způsobem změnil genetický kód. My jsme popsali, jak tato odchylka vznikla, což by se dalo využít k léčbě některých dosud neléčitelných genetických onemocnění u lidí. Díky trypanozomě z obyčejné ploštic, kterou jsme chytili kdesi na louce v Českém ráji, se tak možná budou přepisovat učebnice medicíny.

! Zrovna na trypanozomy si docela potrpíte, že?

Jsou to takové moje „srdcovky“. Zabývám se jimi většinu svého života, táhnou se moji kariérou jako stříbrná nit. Zhruba každých pět až deset let sice změním téma svého bádání a nadchnu se pro něco nového, ale k trypanozomám se vždycky po čase zase vracím.

! Prostě si na pár let vědecky „odskočíte“?

Dá se to tak říct. Ve vědě se to označuje jako „lateral shift“ a moc vědců tyto „odbočky“ nedělá, protože jsou celkem riskantní. V novém oboru vás totiž nikdo nezná, musíte přesvědčit kolegy,

„Po šedesátce už jsem mnohem klidnější. Prostě jsem trochu ‚zglajchšaltovatěl‘. Ani na expedicích už nedělám takové blbiny a neriskuju tolik jako dřív.“

Julius Lukeš

ZÁZRAK Z PLOŠTICE

Týmu Julia Lukeše se loni podařilo izolovat z obyčejné ploštic z Českého ráje dosud neznámý druh cizopasnika příbuzného trypanozomám, který si vyvinul unikátní mechanismus šifrování genetického kódu. Vědci genom nového prvoka rozluštili a popsali, jak tato odchylka vznikla. Objev, který se dostal až na titulní stranu časopisu *Nature*, by mohl pomoci při léčbě některých lidských genetických onemocnění, jako je třeba cystická fibróza. „Celou řadu dosud neléčitelných poruch bychom mohli ‚opravit‘ mechanismem, který vymyslel tenhle prvok,“ říká výzkumník svůj vědecký sen.

že nejde jen o povrchní vrtoch, a hlavně získat finanční podporu i přesto, že jste vlastně nováček. Člověk si tedy může taky pěkně nabit nos. Já ale holt tenhle neklid v sobě mám, takže to čas od času risknout musím.

! Čím se zabýváte teď?

Nedávno mě chytly alternativní genetické kódy. Vždycky se ale snažím věnovat třem až čtyřem tématům zároveň, protože některé z nich běží líp a jiné hůř. Kromě zmiňovaných kódů tak dlouhodobě studuji taky mořské prvky diplomomy, endosymbionty, což jsou bakterie žijící v prvocích, a ty „moje“ trypanozomy. Jsem pro své kolegy asi trochu hecír, ale přispívá to k naší celkem slušné produktivitě.

! Plánujete svůj vědecký repertoár ještě rozšiřovat?

Láká mě to, ale netuším, jestli do důchodu ještě nějaký ten badatelský „shift“ zvládnou. Nicméně vědu chci dělat naplno, dokud zdraví a mysl dovolí a dokud mi v ústavu nechají někde v rohu židli. (smích)

! Stiháte i nepracovat?

Jasně! Chodím do přírody, běhám, trávím čas s rodinou a přáteli... Taky miluju klasickou hudbu. Mnoho let jsem hrál na piano, ale nedokonalost mého hraní mě přivedla k tomu, že už jen poslouchám. Chodím proto na koncerty nebo u nás doma s manželkou organizujeme hudební vystoupení. V našem domě v centru Českých Budějovic občas hostíme desítky lidí. Každý den se taky snažím aspoň hodinu číst něco, co nesouvisí s vědou, aby ze mě nebyl úplně „fachidiot“, jak se říká. Baví mě hlavně cestopisy, zejména ty starší.

! V mailech se zásadně loučíte slovy: „nazdááárek Julia“.

Máte vůbec nějaký vztah ke všem těm titulům, které máte před nebo za jménem?

Naprosto žádný. Tituly možná hrajou roli ve vzdělávací hierarchii, ale ve vědě jsou úplně vedlejší. Podstatné je, co člověk v daném oboru dokázal. Jakmile přede mnou někdo začne šermovat profesurami a docenturami, ztrácím pozornost. Při představování je to vyloženě ztráta času. Já se prostě nejlíp cítím jako Julia z Buděj. (úsměv)